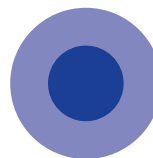

De Toneelmakerij

€ **500.000**
geadviseerd
subsidiebedrag

€ **1.000.000**
gevraagd
subsidiebedrag

De aanvraag is gebaseerd op artikel 3.10 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Toneelmakerij is een jeugdtheatergezelschap dat producties maakt in Amsterdam en de rest van het land voor kinderen vanaf vier jaar. De Toneelmakerij bouwt naar eigen zeggen aan een repertoire waarbij kwaliteit en nieuwsgierigheid de sleutelwoorden zijn. “We houden van de uitdaging van het onbekende en zijn parallel aan de inhoud altijd op zoek naar een spannende theatervorm.”

Subsidieadvies

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting de Toneelmakerij een subsidiebedrag toe te kennen van € 500.000 onder de voorwaarde dat de begroting en het activiteitenplan worden aangepast.

De raad adviseert dat de instelling daarbij meer aandacht besteedt aan ondernemerschap, waarbij gestreefd wordt naar een kosten-efficiëntere organisatie en een meer solide verdienmodel.

De raad oordeelt op hoofdlijnen positief over de Toneelmakerij. Het gezelschap biedt hoogwaardig jeugdtheater en kiest daarbij de rauwe werkelijkheid als perspectief.

Op het gebied van educatie is de Toneelmakerij een van de belangrijkste spelers in het land. Daarom adviseert de raad de Toneelmakerij op te nemen in de culturele basisinfrastructuur 2013 – 2016.

Daarbij moet wel een kanttekening worden gemaakt: de ingediende begroting gaat uit van € 1.000.000 rijkssubsidie, maar deze subsidie kan op basis van de regeling niet hoger zijn dan € 500.000.

Net als de Toneelmakerij heeft ook een andere instelling die in Amsterdam gevestigd is ingetekend op de functie van jeugdtheaterinstelling. De raad adviseert de Toneelmakerij in de basisinfrastructuur op te nemen. Voor een toelichting op de onderlinge afweging verwijst de raad naar de inleiding.

Beoordeling

Kwaliteit

De Toneelmakerij biedt een gevarieerd en kwalitatief hoogwaardig aanbod voor kinderen vanaf vier jaar. In de voorstellingen van de Toneelmakerij staan taal, spel en muziek centraal. Waar andere gezelschappen vaak kiezen voor fantasie en magie is de rauwe werkelijkheid die bij de Toneelmakerij doorgaans uitgangspunt vormt een welkome afwisseling. De Toneelmakerij heeft met zijn voorgangers een lange traditie op het gebied van jeugdtheater en bouwt nog steeds verder aan een groot oeuvre van nieuwe toneelteksten en aansprekende theatervoorstellingen. De interculturele initiatieven van het gezelschap zijn origineel en aansprekend.

Door veel gebruik te maken van jonge acteurs en makers, zorgt de Toneelmakerij voor de nodige artistieke vernieuwing. De raad is enthousiast over de samenwerking met het Nationale Ballet en met het Danstheater AYA; deze bieden mogelijkheden voor artistieke innovatie.

De afgelopen periode heeft de Toneelmakerij zijn weg gevonden met voorstellingen in de grote zaal; door de toename van ervaring is de kwaliteit van de producties ook navenant toegenomen.

Het gepresenteerde aanbod voor de komende periode is in de ogen van de raad breed en ambitieus. Het gezelschap moet zorgen voor een goede balans tussen variëteit en continuïteit in de programmering.

Publieksbereik

Het publieksbereik van de Toneelmakerij is op zichzelf goed. Maar wanneer het budget van de Toneelmakerij wordt vergeleken met andere jeugdtheaters valt op dat zij met minder budget vaak een vergelijkbaar publieksbereik hebben. Daarvan zou het gezelschap zich rekenschap moeten geven.

Voor de toekomst gaat de Toneelmakerij uit van een zeer ambitieuze toename van publiek. Voor de vrije voorstellingen verwacht men een stijging van bijna 60% en voor de schoolvoorstellingen van meer dan 15%. De raad vraagt zich af of deze toename haalbaar is, mede omdat de Toneelmakerij in zijn aanvraag niet uitlegt hoe dit wordt gerealiseerd. De geplande stijging van het aantal reprises is behoudend maar realistisch.

Cultureel ondernemerschap

Op basis van de gegevens van 2010 concludeert de raad dat de financiële positie van de Toneelmakerij gezond is. Er zijn echter zorgpunten. De raad twijfelt of de verwachte toename van publiek kan worden gerealiseerd. Als dat niet lukt, heeft dit grote gevolgen voor de publieksinkomsten en daarmee ook voor de financiële situatie. De instelling heeft geen uitgewerkte strategie ontwikkeld voor het geval de inkomsten zouden tegenvallen. Ook gaat de Toneelmakerij in zijn begroting uit van € 1.000.000 rijkssubsidie terwijl op basis van de regeling maar € 500.000 mogelijk is. Hierdoor ontstaat sowieso vanaf 2013 een gat in de begroting van € 500.000. De Toneelmakerij moet hiervoor de begroting en het activiteitenplan aanpassen.

Het valt de raad overigens op dat de Toneelmakerij een dure organisatie is, met de hoogste loonkosten per voorstelling wanneer dit wordt vergeleken met andere jeugdgezelschappen. De raad adviseert de Toneelmakerij deze kosten te reduceren.

De beoogde inkomsten uit private middelen zijn hoog en getuigen van ondernemerschap; er zijn innovatieve manieren bedacht om zulke inkomsten te genereren. In de aanvraag wordt echter niet duidelijk op welke manier deze private middelen in totaliteit worden gegenereerd.

Educatie

Het educatieprogramma van de Toneelmakerij is een mooi ontwikkeld geheel. Het biedt diverse projecten waarbij veel kunstdisciplines een rol spelen. Het educatieprogramma sluit naar de mening van de raad goed aan bij de artistieke visie en ambitie van het gezelschap. De instelling is zodoende een belangrijke speler op het gebied van theatereducatie. Door samenwerking met Theatereducatie Amsterdam wordt het publieksbereik verbeterd.

(Inter)nationaal belang

Binnen Nederland onderscheidt de Toneelmakerij zich van andere jeugdgezelschappen door tekst en tekstbewerking. Door de hoge kwaliteit en het hoge ambitieniveau is de instelling een belangrijke speler op nationaal niveau, waarbij ze ook andere gezelschappen prikkelt om de lat hoger te leggen.

De Toneelmakerij speelt regelmatig in het buitenland. Het heeft de ambitie en volgens de raad ook de potentie om het aantal buitenlandse voorstellingen – en daarmee ook zijn internationaal belang – verder uit te breiden.

Talentontwikkeling

De Toneelmakerij initieert projecten met studenten van verschillende disciplines en heeft een uitgebreid stagebeleid. Dit zijn relatief korte trajecten. De uitwerking van deze activiteiten is in de subsidieaanvraag echter vrij oppervlakkig; er worden geen extra investeringen gedaan.

De Toneelmakerij is een meerjarige verbinding aangegaan met een jonge regisseur, maar uit het plan wordt niet duidelijk waar dit traject toe leidt.

Ten slotte is de raad van mening dat het gezelschap zich tijdig moet bezighouden met de eventuele opvolging van de artistieke leiding en hiermee rekening moet houden bij de talentontwikkeling. De continuïteit van de instelling moet geborgd zijn en kennis moet te zijner tijd op een goede manier worden overgedragen.